

УДК 336.71

*Яцишина І.В.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки підприємства,
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТНИХ РОЗРАХУНКІВ КОРПОРАЦІЯМИ

Одним із трендів сучасності є динамічне зростання глобального ринку криптовалют. Корпорації та фінансові установи все більше залучаються до застосування криптовалюти, впроваджуючи пов'язані з ними послуги.

Станом на початок 2022 р. у світі існувало понад 6500 криптовалют з ринковою капіталізацією близько 1,6 трлн дол, а глобальний ринок криптовалют оцінювали у 4,67 млрд дол [1]. Кількість користувачів криптовалют з підтвердженою ідентичністю зросла з 5 мільйонів у 2016 році до 425 мільйонів у 2022 році. З 2020 р. 52% компаній з цього престижного списку залучається до дій, заснованих на криптографії, технології блокчейн, а також на Web3 – новому поколінні Інтернету, яке ставить на децентралізацію та токенизацію. Компанії з технологічного, фінансового та роздрібного секторів з 2017 р. інвестували понад 8 млрд дол у стартапи крипто-блокчейн, середній бюджет такого проекту в 2023 р. становив майже 5,8 млн дол. Відомі компанії Tesla, Mastercard, PayPal, MicroStrategy та Facebook проявили інтерес до криптовалют. Частина з них інвестували в біткоїн як в резервний актив, інші впровадили послуги, пов'язані з криптовалютою, деякі розробили власні проекти (табл.1).

Багато відомих брендів, таких як Rolex, Nike, або Adidas, подають заявки на реєстрацію товарних знаків, пов'язаних з криптовалютами, та створюють платформи за допомогою невзаємозамінних токенів (NFT) і метавсесвіту.

Таблиця 1

**Досвід окремих зарубіжних компаній з використання
криптовалютних платежів**

Назва компанії	Рік впровадження	Події	Причини, що спонукали компанії використовувати криптовалюту
Tesla	2021	Інвестувала 1,5 млрд дол в біткоїн; почала приймати біткойн як платіжний засіб	- Бажання підтримати інновації та інноваторів; - Ефективність переказів; - «Крипто – це революція, яка сприятиме трансформації світу на краще» (Ілон Маск)
PayPal	2020	Дозволила клієнтам купувати, продавати та зберігати криптовалюту безпосередньо на своїй платформі	- Визнання неминучості глобального переходу до цифрових валют; - Популяризація розуміння та прийняття криптовалют серед споживачів; - Позитиви крипти: швидкість транзакцій, низькі експлуатаційні витрати та глобальність охоплення
Micro-Strategy	2020	Визнала біткоїн як свою резервну валюту, вклавши 1 млрд дол; Використання як засобу платежу, популяризація серед корпорацій	- Визнання біткоїна ефективним інструментом для збереження цінності активів та захисту від інфляції, особливо в умовах нестабільності;

Складено за джерелом [1, 2]

Варто зазначити, що й відомі українські компанії розпочали здійснювати операції за допомогою криптовалют (табл. 2).

Бізнес-аналітики визначають, що криптовалюты мають потенціал радикально змінити майбутнє бізнесу за рахунок таких переваг: зниження вартості транзакцій, прискорення обробки платежів, більша прозорість та відповідальність, а також поліпшена безпека та приватність.

Поряд з цим, є низка високотехнологічних компаній (Apple, Google, Meta, Microsoft), які регулярно вводять обмеження для біткоїн-застосунків та BTC-гаманців.

Таблиця 2

**Досвід українських компаній з використання
криптовалютних платежів**

Назва компанії	Рік впровадження	Фінансова інституція для оплати	Пропозиції використання та застосування криптовалют у глобальній мережі.
ТехноЇжак	2023	WhitePay	Оплата криптовалютами (кожна 13-14 оплата проводиться в криптовалюті)
Stylus	2023		Оплата послуг криптовалютою (кожна 15-16 оплата здійснюється цифровими активами)
Фокстрот	2023	BinancePay, Binance	Оплата криптовалютою, інтегрування із найбільшою у світі криптовалюною біржею Бінанс
Оператор "Lifecell"	2021	WhiteBit	Оплата криптовалютами, зарахування бонусів за такі розрахунки
A3C "WOG"	2017	BinancePay	Одна з перших корпорацій, яка наважилась запровадити розрахунки в криптовалюті, але на той час ідея виявилась не ефективною

Складено за джерелом [3]

Основними причинами такого визнають:

1) бажання недопустити появи нових серйозних конкурентів. Компанії вбачають загрозу з боку Біткоїна, адже його власники виступають за відкритий код та вільну конкуренцію, в якій корпорації не мають гарантії успіху.

2) цензура та збір даних, що є прямим обмеженням приватності та свободи слова і неприпустимо для біткоїнерів, які відстоюють анонімність.

3) залежність від фіатного стандарту, завдяки якому підтримуючи домінуючу боргову культуру споживання корпорації отримують доступ до дешевих кредитів і державних замовлень, за криптовалютного стандарту буде все навпаки.

4) боротьба за інвестиції. За останні 10 р. Apple і Google показали дохідність акцій у 700%, Microsoft та Amazon – у понад 1000%, а Біткоїн за цей час зріс на 500 000%, що стає все більш привабливим для інвесторів.

Отже впродовж останнього десятиліття криптовалюта доводить свої переваги перед фіатними активами не лише серед приватних інвесторів, а й все ширше використовується корпоративним

сектором, що підтверджує тезу про те, що майбутнє за цифровими активами.

Список використаних джерел:

1. *The 2022 Global Crypto Adoption Index. 2022. Chainalysis.*
URL: <http://surl.li/tfltu>
2. *Cryptocurrency Market Size, Share & Trend Analysis Report by Component, by Hardware, by Software, by Process (Mining, Transaction), by Type, by End-use, by Region, and Segment Forecasts, 2022-2030, 2023.180 p.*
3. *Мельник Т. iPhone за кринту. Слідом за «Фокстротом» та WOG приймати оплату в кринті планують десятки бізнесів. Forbes.*
URL: <http://surl.li/tflua>